

SA LIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULUNDA OKUYAN Ö RENCİLERİN DO UM EKLI TERCIHLERİNE YÖNELİK DÜ ÜNCELERİN BELİRLENMESİ

Ö r. Gör. Pelin Palas KARACA¹, Yrd. Doç. Dr. Refika GENÇ KOYUNCU²

¹Balıkesir Üniversitesi, vrendi Sa lık Hizmetleri M.Y.O. İlk ve Acil Yardım Bölümü, Balıkesir.

²Beykent Üniversitesi, Sa lık Bilimleri Fakültesi, İstanbul.

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilerin doğum ekli tercihlerine yönelik düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu çalışma Balıkesir Üniversitesi vrendi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda okuyan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 153 öğrenci ile yapılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 19.5 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin %64.7'si ilk ve acil yardım, %35.3'ü tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik programında okumaktadır. Araştırma kapsamına alınan sağlık hizmetleri meslek yüksekokul öğrencilerinin büyük bir kısmı doğum yöntemleri hakkında bilgi sahibidir (%77.1, n=118). Öğrencilerin büyük bir oranı %67.3'ü (n=103) okul, %7.2'si (n=11) aile ve arkadaşları, %2.6'sı (n=4) televizyon, internet veya dergi aracılığıyla bilgi almıştır. Çalışmada öğrencilere "Hangi doğum ekli tercih edilmelidir" sorusu yöneltilmiş; verilen yanıtların büyük bir kısmını normal doğum ekli olmaktadır (%82.4, n=126). Öğrencilerin normal doğum tercihi dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %39.2'si normal doğumun daha sağlıklı olduğunu, %24.8'i ise normal hayata adaptasyonun daha hızlı olduğunu belirtmişlerdir. İlk ve Acil Yardım programında okuyan öğrencilerin %69.8'i, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programındaki öğrencilerin ise %30.2'si normal doğumu tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin okudukları bölümlere göre doğum ekli tercihleri arasındaki istatistiksel fark anlamlı bulunmuştur.

Sonuç: Bu sonuçlar ışığında sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilerin büyük bir kısmı normal doğum eklinin tercih edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Doğum ekli, vajinal doğum, sezaryen doğum.

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the preferences of students studying in vocational schools of health services for their about the mode of delivery. **Methods:** This descriptive study was conducted with 153 test subjects who are students at the vrendi vocational school of health services of Balıkesir University and have agreed to participate in the study.

Results: The mean age of the students was found to be 19.5. Majority of students participating in the study were studying in the field of first aid and emergency (64.7%) and 35.3% of them were studying in medical documentation and secretary program. A large part of vocational school of health services students that were included in the research had information about delivery methods (77.1%, n=118). A

large proportion of students, has got the information from school (67.3%, n= 103), from family and friends (7.2%, n=11), from the television, internet or magazines (2.6%, n=4). In the study, students were directed to the question "Which mode of delivery should be preferred?" and the majority of the answers were recorded as "normal mode of delivery" (82.4%, n=126). Particularly, in the group of students who preferred normal mode of delivery, 39.2% of the students suggested that the normal mode of delivery was healthier, while 24.8% said that it would provide faster adaptation to the normal life. Preference ratio of normal mode of delivery was higher in students studying in first aid and emergency than 30.2% students studying in medical documentation and secretary program(69.8 and 30.2%, respectively) and this difference between preference ratios was found to be statistically significant.

Conclusion: Majority of the students studying in the vocational school of health services stated that the normal mode of delivery should be preferred.

Keywords: Mode of delivery, vaginal delivery, cesarean delivery.

G R

Karar verilen do um ekli bir kadının ya amında unutamayacağı en önemli süreçlerden birini oluşturmaktadır^{1,2}. Bu sürecin sağlıklı bir şekilde sonuçlandırılmasında pek çok faktör söz konusudur. Bu faktörler; annenin do um sürecine kendini hazırlaması, do um ekline dair kararsızlıkları, daha önceki deneyimleri, özel sağlık sigortasının bulunması, özel hastanede do um iste i ve ileri ya ta olmasıdır^{1,12,2}. Aynı zamanda çevresel, organik, ailesel ve psikolojik faktörler de do um sürecini etkilemektedir^{1,12}.

Do um ekli, hem kadının hem de bebe in sağlık durumunu etkileme potansiyeli nedeniyle büyük önem arz etmektedir^{1,2}. Normal do um ekli kadının do asına en uygun do um ekli olarak kabul edilmektedir^{1,2}. Normal do umu, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ,1996) 37-42 haftalar arasında, spontan, fetüsün verteks pozisyonunda olduğu, anne ve bebe in iyi izlenmesiyle iyilik hallerinin doru a yükseldi i bir durum olarak tanımlamaktadır³. T.C. Sağlık Bakanlığı'na göre do um eylemi, uterus kontraksiyonlarının başlamasına bağlı olarak serviksın silinme ve açılması ile gebelik ürünlerinin vajen yoluyla atılmasıdır⁴. Normal do um eklinde komplikasyon riski sezaryen do uma göre daha azdır^{1,2}. Bununla birlikte rutin sezaryen giri mi etik olmamasının yanı sıra ciddi sağlık sorunlarını beraberinde getirmekte ve do um maliyetini artırarak ülke ekonomisine yük oluşturmaktadır¹¹.

Sezaryen do um ise fetus, plasenta ve membranların abdominal ve uterus duvarlarındaki insizyon yoluyla do ması eklinde tanımlanmaktadır². Ülkemizde sezaryen do um oranı DSÖ örgütünün belirlemi olduğu hedefin üstündedir^{5,6}.

Türkiye'de, 2013 Türkiye Nüfus Sağlık Ara tırması verilerine göre sezaryen oranı %48'dir⁵. Ülkemizde bu konu ile ilgili olarak yapılan bir çalışmada kadınların %44.4'ünün sezaryen do um yaptı ı tespit edilmiştir⁷. Aynı şekilde Türkiye'de çe itli bölgelerde yapılan di er çalışmalarda da sezaryen oranlarının %40-%50'ler de olduğu bildirilmektedir^{9,10}. Sezaryen do um oranının artı nedenleri kadınların yanlış inanç ve algılarıdır. Normal do um sırasında daha fazla ağrı çe kece i, kıymetli bebek kavramı, bebe in do um esnasında oksijensiz kalma, do um sonrası konforsuz cinsel yaşam gibi dü ünceleri kadınları sezaryen do uma yönlendirmiştir^{2,8,11}.

Kadınların do um ekline yönelik kararlarını; aile, arkadaş ve sağlık personeli de etkileyebilmektedir¹². Özellikle sağlık personelinin do um ekline yaklaşımları toplumsal etkile imde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle ara tırma vrendi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin do um ekli tercihlerine yönelik dü üncelerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

2. YÖNTEM**2.1. Ara tırmanın Tasarımı**

Çalışma tanımlayıcı bir ara tırmadır.

2.2. Ara tırmanın Evreni ve Örneklemi

Ara tırmanın evrenini 2014-2015 eğitim öğretim yılı bahar yarısında vrendi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 240 öğrenci (ilk ve acil yardım, tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik) oluşturmuştur. Ara tırmada örneklem hesaplanmamıştır. Ara tırmanın örneklemini ara tırmaya katılmaya istekli ve ara tırmanın yapıldığı tarihlerde okulda olan 153 öğrenci oluşturmuştur.

2.3. Veri toplama Aracı

Veriler ara tırmacılar tarafından hazırlanan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini (yaş, medeni durum, çalışma durumu, mezun olduğu lise, okuduğu program, anne ve baba eğitim durumu, doğum ekli ile ilgili bilgi edinme kaynakları vb.) ve ilgili literatür taranarak katılımcıların doğum ekli tercihlerine yönelik görüşlerini içeren toplam 17 sorudan oluşan bir anket formu ile toplanmıştır. Anketler yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Toplanan verilerin analizi SPSS for Windows 18.00 paket istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı ve yüzde dağılımları alınmıştır ve ki-kare testi kullanılmıştır. Statistiksel anlamlılık için $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

2.5. Etik Konular

Çalışmayı uygulamak için gerekli olan yazılı izinler alınmıştır. Ayrıca, ara tırma Helsinki Bildirgesi'ne uygun olarak yapılmış olup, öğrencilere ara tırma ile ilgili bilgi verilmiş ve yazılı onamları alınmıştır.

2.6. Sınırlılıklar

Bu ara tırma vrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 153 öğrenci ve 2014-2015 eğitim öğretim yılı bahar dönemiyle sınırlandırılmıştır.

3. BULGULAR

Öğrencilerin yaş ortalaması 19.5 olarak bulunmuştur. Ara tırmaya katılan öğrencilerin %64.7'si ilk ve acil yardım, %35.3'ü tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik programında okumaktadır. Öğrencilerin %49'u birinci sınıf, %51'i ikinci sınıf öğrencisi olup, %66'sı sağlık

meslek lisesi, %30.7'si ticaret meslek lisesi, %3.3'ü diğer liselerden mezun olmuştur. Öğrencilerin %97.4'ü bektardır. Ara tırmaya katılan öğrencilerin %9,8'i kamu ya da özel sektörde gelir getiren bir işte çalışmaktadır (n=15). Öğrencilerin %90,2'si (n=138) gelir getiren bir işe sahip değildir. Öğrencilerin %68.0'nının annesi ilkokul eğitimi, %17.6'sının annesi lise ve üzeri eğitimi almıştır. Ara tırma grubundaki öğrencilerin %30.7'sinin babası lise ve üzeri eğitimi almış, %21.6'sının babası ortaokul mezunu, %47.7'sinin babası ilkokul mezunudur (tablo 1)

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımı.

SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	N	%
Medeni Durum		
Bekar	149	97.4
Evli	4	2.6
Sınıf		
1. Sınıf	75	49
2. Sınıf	78	51
Okudukları program		
İlk ve Acil Yardım	99	64.7
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	54	35.3
Mezun oldukları lise		
Meslek Lisesi	47	30.7
Sağlık Meslek Lisesi	101	66.0
Düz lise	5	3.3
Anne Eğitim Durumu		
İlkokul	104	68
Ortaokul	22	14.4
Lise ve üzeri	27	17.6
Baba Eğitim Durumu		
İlkokul	73	47.7
Ortaokul	33	21.6
Lise ve üzeri	47	30.7
Çalışma Durumu		
Çalışan	15	9.8
Çalışmayan	138	90.2
Doğum Yöntemleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma		
Evet	118	77.1
Hayır	35	22.9
Bilgi Kaynağı		
Okul	103	67.3
TV, internet	4	2.6
Aile, arkadaşlar	11	7.2

Ara tırma kapsamına alınan sağlık hizmetleri meslek yüksekokul öğrencilerinin büyük bir kısmı doğum yöntemleri hakkında

bilgi sahibidir (%77.1, n=118). Ö rencilerin büyük bir oranı %67.3'ü (n=103) okul, %7.2'si (n=11) aile ve arkadaşları, %2.6'sı ise (n=4) T.v, internet, dergi aracılığı ile bilgi almıştır (Tablo 1).

Çalışmada öğrencilere “*Hangi doğum ekli tercih edilmelidir*” sorusu yöneltilmiş; verilen yanıtların büyük bir kısmını normal doğum ekli oluşturmuştur (%82.4, n=126). Öğrencilerin normal doğum tercihi dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %39.2'si normal doğumun daha sağlıklı olduğunu, %24.8'i ise normal hayata adaptasyonun daha hızlı olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin %13.7'si normal doğumun çok ağırlı ve uzun bir süreç olması, %11.8'i ileride normal doğumu yapabilecek gücü kendinde bulamama korkusu, %7.8'i ise normal doğumun cinselli etkileyebileceği düşüncesi nedeniyle sezaryen doğumu tercih etmektedirler. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %32.7'si anne isteğine bağlı sezaryen yapılmalı ifadesine katılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Doğum ekli ile ilgili Görüşlerinin Dağılımı

Doğum ekli Tercihlerinin Dağılımı	N	%
Doğum ekli		
Normal Doğum	126	82.4
Sezaryen Doğum	27	17.6
Normal Doğum Tercih Nedeni		
Daha sağlıklı olması	60	
Doğum sonrası konforunun daha yüksek olması	33	39.2
Bebek ve anne iletişiminin daha kısa sürede sağlanması	32	
Enzirmenin erken başlatılmasının sağlanması	35	21.6
Normal hayata adaptasyonun daha hızlı olması	38	
Taburculuk süresinin daha kısa olması	27	20.9
Anestezi komplikasyonuna	30	
	53	22.9
		24.8
		17.6

anne ve bebeğin maruz kalmaması		19.6
Hepsi		34.6
Sezaryen Doğum Tercih Nedeni		
Normal doğumun çok ağırlı ve uzun bir süreç olması	21	13.7
Normal doğumu yapabilecek gücü kendinde bulamama korkusu	12	11.8
Normal doğumun cinselli etkileyeceği korkusu	8	7.8
Bebek için daha güvenli olması düşüncesi	9	7.2
Doğum sürecinin daha konforlu olması düşüncesi	8	5.2
Doğum sonrası perineal yırtıkların olmaması	1	5.9
Halk arasında sezaryen ile doğumun daha kolay olduğu söylenmesi	1	5.2
Hepsi		0.7
Anne isteğine bağlı sezaryen yapılma ile ilgili düşüncesi		
Yapılmalı	50	32.7
Yapılmamalı		
	103	67.3

Tablo 3' de Öğrencilerin okudukları ön lisans programına göre doğum ekli ile ilgili görüşlerinin dağılımı yer almaktadır. İlk ve Acil Yardım programında okuyan öğrencilerin %69.8'i, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programındaki öğrencilerin ise %30.2'si normal doğumu tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin okudukları bölümlere göre doğum ekli tercihleri arasındaki istatistiksel fark anlamlı bulunmuştur ($\chi^2:8.245$, $p:0.004$). Araştırmada öğrencilere “*Bebeğin cinsiyeti doğum eklini etkiler mi?*” sorusu sorulmuş, İlk ve Acil Yardım programında okuyan öğrencilerin %97'si, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programındaki öğrencilerin ise %88.2'si etkilemez cevabını vermiştir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($\chi^2:7.272$, $p:0.007$).

Tablo 3. Ö rencilerin okudukları ön lisans programına göre do um ekli ile ilgili görü lerinin dağılımı

Do um ekli ile ilgili görü ler	İlk ve Acil Yardım		TıbbiDokümantasyon ve Sekreterlik		X ²	P
	n	%	n	%		
Do um ekli						
Normal Do um	88	69.8	38	30.2	8.245	0.004
Sezaryen Do um	11	40.7	16	59.3		
Cinsiyetin do um eklini etkiler mi?						
Etkiler					7.272	0.007
Etkilemez	3	3.0	8	14.8		
	96	97.0	46	85.2		
Yüksek Maliyetli Do um ekli						
Normal Do um					0.050	0.823
Sezaryen Do um	3	3.0	2	3.7		
	96	97.0	52	96.3		
Anne iste ine ba lı sezaryen olmalı mı?						
Yapılmalı					0.720	0.396
Yapılmamalı	30	30.3	20	37.0		
	69	69.7	34	63.0		

4. TARTI MA

Do um ekli, hem kadının hem de bebe in sa lık durumunu etkileme potansiyeli nedeniyle büyük önem arz etmektedir^{1,2}. Bu nedenle çalı ma Sa lık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu' nda okuyan ö rencilerin do um ekli tercihlerine yönelik dü ünceleri belirlenmek için vrindi Sa lık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda ö renim gören 153 ö renciye (İlk ve acil yardım, tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik) yapılmı tır. Çalı mada ö rencilerin genel olarak normal do um ekline kar ılı olumlu tutum sergiledikleri saptanmı tır. Çalı mada sa lık hizmetlerinde okuyan ö rencilerin büyük bir kısmı %82.4 oranında normal do umu tercih etmi lerdir. Do aner ve arkadaşlarının (2013) sa lık bilimlerinde okuyan ö rencilerde yaptıkları çalı mada da, ö rencilerin büyük bir kısmının normal do umu tercih ettikleri saptanmı tır. Utqualp ve Ogur (2010)' un çalı masında da benzer sonuçlar bildirilmı tır. Bu çalı mada di er çalı malara benzer ekilde ö rencilerin normal do umu tercih ettikleri gözlenmektedir.

Ö rencilerin okudukları ö n lisans programındaki bölümlere göre u andaki do um ekli tercihleri arasındaki istatistiksel fark anlamlı bulunmu tur (χ^2 :8.245, p :0.004). İlk ve Acil Yardım programında okuyan ö rencilerin %69.8'i, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programındaki ö rencilerin ise %30.2'si normal do umu tercih ettiklerini belirtmi lerdir. İlk ve acil yardım programında okuyan ö rencilerin büyük bir kısmının normal do umu tercih etmesinin nedeni, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programındaki ö rencilere göre kapsamlı ve ayrıntılı do um dersi almasından kaynaklanıyor olabilir.

DSÖ 1980'lerden beri sezaryen oranlarının artt ını vurgulamaktadır¹⁴. Bunda kadınların normal do umdan korkma, ileri anne ya ı, normal do um a rısı ve acısı çekmeme, bebe e travma olabilece i korkusu, e inin ya da kendi, iste inin olması ve sosyal nedenler gibi çe itli faktörler rol oynamaktadır^{1,2,14,15,16}. Çalı maya katılan ö rencilerin sezaryen tercih oranı %17.6'dır. Çalı ma sonucu di er ara tırmaların sonuçlarıyla paralellik

göstermektedir^{1,13}. Karabulutlu (2012) tarafından yapılan çalı mada da kadınların sezaryen tercih oranı %21.2 saptanmıştır. Çalı ma bulguları sezaryen do um tercihinin küçümsenmeyecek derecede oldu unu göstermektedir.

Zorunluluk olmad ı halde rutin sezaryen giri imi do um maliyetini arttırarak ülke ekonomisine yük getirmektedir¹⁷. Bu çalı mada yüksek maliyetli do um ekli dü üncesi sorgulandı nda ö rencilerin tamamına yakın bir kısmının (%96) sezaryen do um eklini belirttikleri saptanmıştır. Do aner ve arkadaş larının (2013) sa lık bilimlerinde okuyan ö rencilerde yaptıkları çalı mada da bizim çalı mamızdaki sonuçlara bezer olarak, ö rencilerin büyük bir kısmının yüksek maliyetli do um eklinin sezaryen do um oldu unu belirtmi lerdir.

KAYNAKLAR

1. Do aner G, Do aner A, Duran Ö, Tuna M, Tezcan , Turan G. Sa lık Bilimlerinde Okuyan Ö rencilerin Do um ekli Tercihlerine Yönelik Dü üncelerinin Belirlenmesi. *J Turk Soc Obstet Gynecol* 2013;10:31-6.
2. Karabulutlu Ö. Kadınların Do um ekli Tercihlerini Etkileyen Faktörler. *Ü.F.N. Hem. Derg.* 2012; 20(3): 210-218.
3. Gözükarar F, Ero lu K. Sezaryen Do um Artı mı Önlemenin Bir Yolu: "Bir Kez Sezaryen Hep Sezaryen" Yaklaş ımı Yerine Sezaryen Sonrası Vajinal Do um ve Hem irenin Rollerini. Hacettepe Üniversitesi Sa lık Bilimleri Fakültesi Hem irelik Dergisi 2011; 89-100.
4. World Health Organization. *Care in Normal Birth: a practical guide. Department of Reproductive Health and Research, 1996, WHO/FRH/MSM/96.24.*
5. T.C. Sa lık Bakanlığı Ana Çocuk Sa lı ı ve Aile Planlaması Genel Müdürlü ü, Güvenli Annelik Katılımcı Kitabı 2009, Ankara.
6. Bal M, Yılmaz S, Beji N. Kadınların Sezaryen Do um Tercihleri. *F.N. Hem. Derg.* 2013;21(2):139-146.
7. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Sa lık Bakanlığı Ana Çocuk Sa lı ı/Aile Planlaması Genel Müdürlü ü ve Devlet Planlama Te kilatı. *Türkiye Nüfus ve Sa lık Ara tırması (TNSA) (2008) Ankara-Türkiye Nüfus ve Sa lık Ara tırması 2008 Verileri.*
8. World Health Organization (WHO) *Caesarean section; increasing rates. Bulletin of The World Health Organization* 2001;79(12):1173.
9. Mutlu , Mutlu M, Demir A, Efetürk T, Kiseli M4 Klini imiz 2009-2012 Yılları Arasında Saptanan Sezaryen Oranları: Sezaryen Oranlarındaki Artı Kaçınılmaz mı? *Gazi Medical Journal* 2013;24:40-43

Do um fizyolojik bir olaydır ve do al bir süreçtir. Bununla birlikte normal do um anne ve bebek sa lı ının açısından daha güvenlidir. Aynı zamanda normal do umda, do um sonu iyile me daha hızlı ve komplikasyon riski daha azdır. Bu çalı mada normal do umu tercih eden ö rencilerin büyük bir kısmının normal do umun daha sa lıklı, do um sonu iyile menin hızlı, emzirmenin erken ba latılması, anestezi komplikasyonuna anne ve bebe in maruz kalmamasına gibi sebeplerden dolayı tercih etmi lerdir. Chong ve ark.'nın benzer çalı masında da normal do um tercih edenlerin %24'ü do al ve fizyolojik, %22'si daha çabuk iyile mek için tercih etmi lerdir.

Sonuç olarak ö renciler normal do umu daha sa lıklı buldukları için do um tercihlerine yönelik görü lerini normal do umundan yana olarak belirtmi lerdir.

10. Yılmaz M., sa o lu, Ü., Kadanalı, S. Klini imizde 2002-2007 yıllarında sezaryen olan hastaların incelenmesi. *Marmara Medical Journal* (2009); 22(2):104-110.
11. Konakçı S, Kılıç B. zmir'de sezaryen ile do um oranları ve buna etki eden faktörler. *Jinekoloji-Obstetrik Dergisi* 2004;16(2):88-95.
12. ensöz . Sezaryen ve Normal Do um Yapan Kadınlarda Görülen Ruhsal Durum De i iklikleri Ve Bunların Kar ıla tırılması. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sa lık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek lisans tezi. Afyon, 2011.
13. Utku N, Oğur P. Ö rencilerin Do um Kadın Hastalıkları ve Hem ireli i Dersi Alan Uygulamasına li kin Duygu ve Dü ünceleri. *Maltepe Üniversitesi Hem irelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 2010; 3(1): 1.
14. Amanak K, Balkaya N. Ebelik Bölümü Ö rencilerinin Do al Do uma Yönelik Bilgi ve Dü ünceleri. *Gümü hane Üniversitesi Sa lık Bilimleri Dergisi / Gümü hane University Journal of Health Sciences: 2013;2(2):169-192.*
15. ahin S, Özdemir K, Sevinli D, Çevrio lu AS. Sakarya'da Sa lık Çalı anlarının Do um Tercihleri Ve Do uma li kin Görü leri. I. Uluslararası&II. Ulusal Ebelik Kongresi Kongre Kitabı; 13-16 Kasım 2011, Safranbolu. 2011. P.164.
16. Cleary-Goldman J, Malone FD, Vidaver J ve ark. *Impact of maternal age on obstetric outcome. Obstet Gynecol.* 2005;10(5):983-990.
17. Sarowar M. G, Medin E, Gazi R ve ark. (2010). *Calculation of costs of pregnancy and puerperium-related care: experience from a hospital in a lowincome country. J Health Popul Nutr.,* 2010; 28(3):264-272.
18. Chong E.S.Y, Mongelli M: *Attitudes of Singapore women toward cesarean and vaginal deliveries. Journal of Gynecology and Obstetrics* 2003; 80: 189-194.

Yazı ma Adresi:

Ö r.Gör. Pelin Palas KARACA

Balıkesir Üniversitesi, vrindi Sa lık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, lk ve Acil Yardım Bölümü Balıkesir

Fax: 0266 456 15 04

e-posta: pelinpalas@hotmail.com

refika_genc@hotmail.com